

Helvetin mukava jätkä – Hannu Esko 1982–2009

Sarjakuvantekijä, kuvittaja ja taidemaalari Hannu Esko on poissa.

TEKSTI JA KUVA JUKKA TILUS

Viime vuoden puolella, juuri joulun alla, kantautui suomalaisen sarjakuvaväen korviin Etelä-Pohjanmaalta murheelisiä uutisia. Sarjakuvantekijä, kuvittaja ja taidemaalari Hannu Esko oli kuollut äkillisesti kotonaan Vähäkyrössä vain 26-vuotiaana. Tieto varhaisesta kuolemasta tuli täysin puun takaa ja tuntui aluksi lähinnä huonolta vitsiltä.

Melko pian, muutaman soitetun puhelun jälkeen ja Hannun facebook-profiilin täyttyessä muistokirjoituksista, oli kuitenkin hyväk-

roppakaupalla. Jonkinlaista kohtalon ivaa on kai sekin, että vain vajaa vuosi sen jälkeen, kun pistimme rekisteröityneenä yhdistykseenä pillit pussiin, myös Hannu Esko, Happy Horse Comicsin primus motor ja kiistämätön johtohahmo, lähti viimeiselle matkalleen.

Taiteilijana Hannu Esko oli lahjakas ja todella monipuolinen tekijä. Hänen skaalansa ulottui huumoristripeistä, kuvituksista ja karikatyyreistä pitkien sarjakuvamaanien kautta aina realistiseen öljyvärimaalaukseen. Hurja työs-kentelytahti ja nopea kehittyminen tekijänä oli myös edesauttanut sitä, että hän alkoi jo tässä varhaisessa

Hannu oli mitä suurimmassa määrin oman tiensä kulkija.

syttävä tapahtunut: Ei ollut kyse mistään hyvän maun tuolle puolen eksyneestä pilasta, vaan tosiasiaista, joka jätti suomalaisten sarjakuvantekijöiden joukkoon suuren aukon.

Itse törmäsin Hannu Eskoon ensimmäistä kertaa vuonna 2003 opiskellessani toista vuotta Limingan Taidekoulussa. Sittenmin tulimme tutuiksi Happy Horse Comics-sarjakuvakollektiivin riveissä, perustajinaan joukko niin ikään Limingan sarjakuvalinjalla samaan aikaan opiskelleita ja samantapaisten kierohkon huumorintajun omaavia tyyppejä.

Happy Horse Comics ehti toimia täydellä teholla viitisen vuotta. Hauskoja sattumuksia ja tilanteita erinäisistä sarjakuvatapahtumista, näyttelyistä, ryyppyreissuista ja muista tilaisuuksista ehti kertyä

vaiheessa uraansa ansaita elanton-sa sarjakuvillaan ja kuvituksillaan.

Hannu oli mitä suurimmassa määrin oman tiensä kulkija. Näitä vahvoja persoonia, jotka tasan tarkkaan tiesivät mitä tekivät ja varmasti jäivät mieleen niillekin, jotka vain ohimennen heihin tutustuivat. Hän oli tehnyt uransa ja elämänsä suhteen monia sel-laisia rohkeita ratkaisuja, jotka useimmilta jäisivät vain suunnitel-man asteelle. Viimeisimpänä ehkä muutto Itävaltaan taidetta ja ti-laustöitä tekemään.

Superlatiiveja varmasti riittäisi, mutta niiden ryöstöviljelyn sijaan tämän kirjoituksen loppulauseeksi sopinee enemmän kuin hyvin osu-va lainaus sketsiryhmä Kummelilta: "kaiken lisäksi vielä aivan helvetin mukava jätkä." ●

Hannu Esko menehtyi vain 26-vuotiaana.

HANNU ESKON TUOTANTOA:

Ompelija (2004) Omakustanne

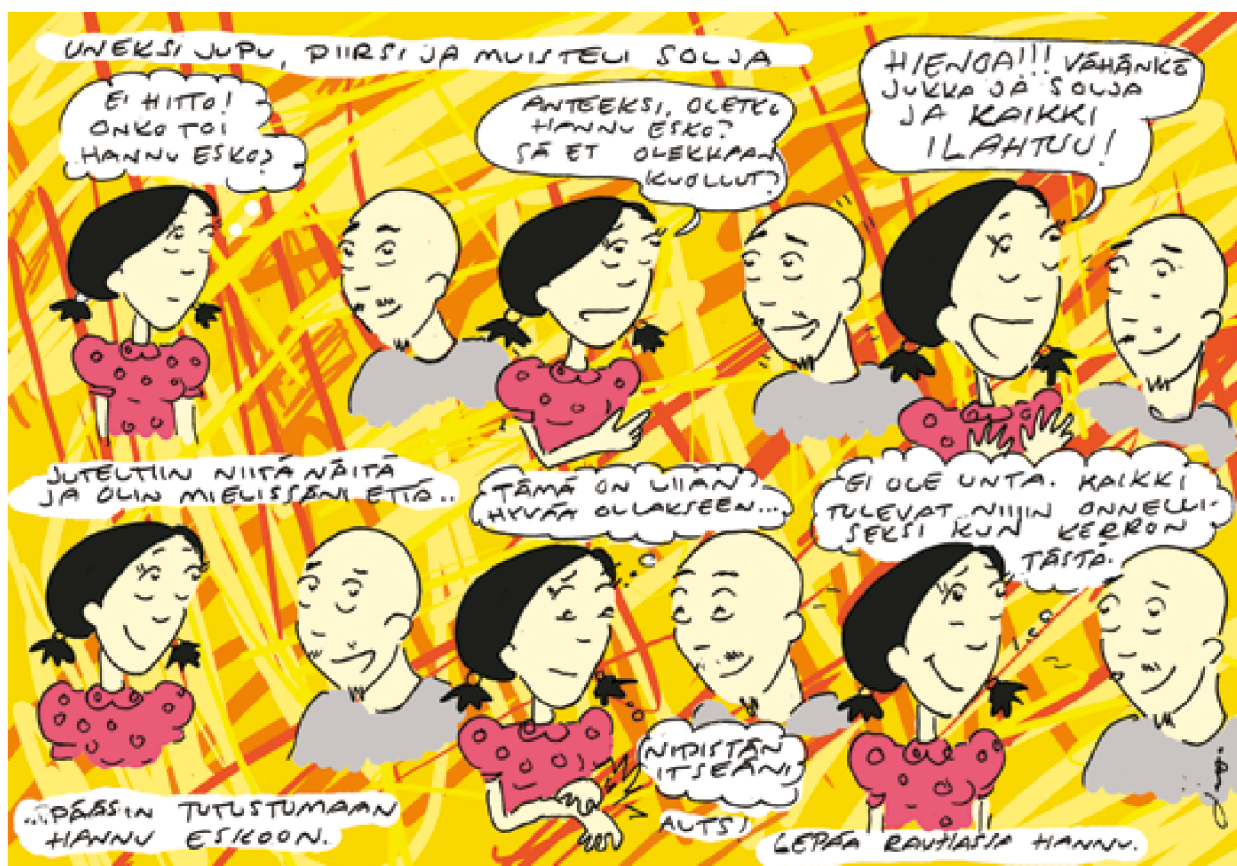
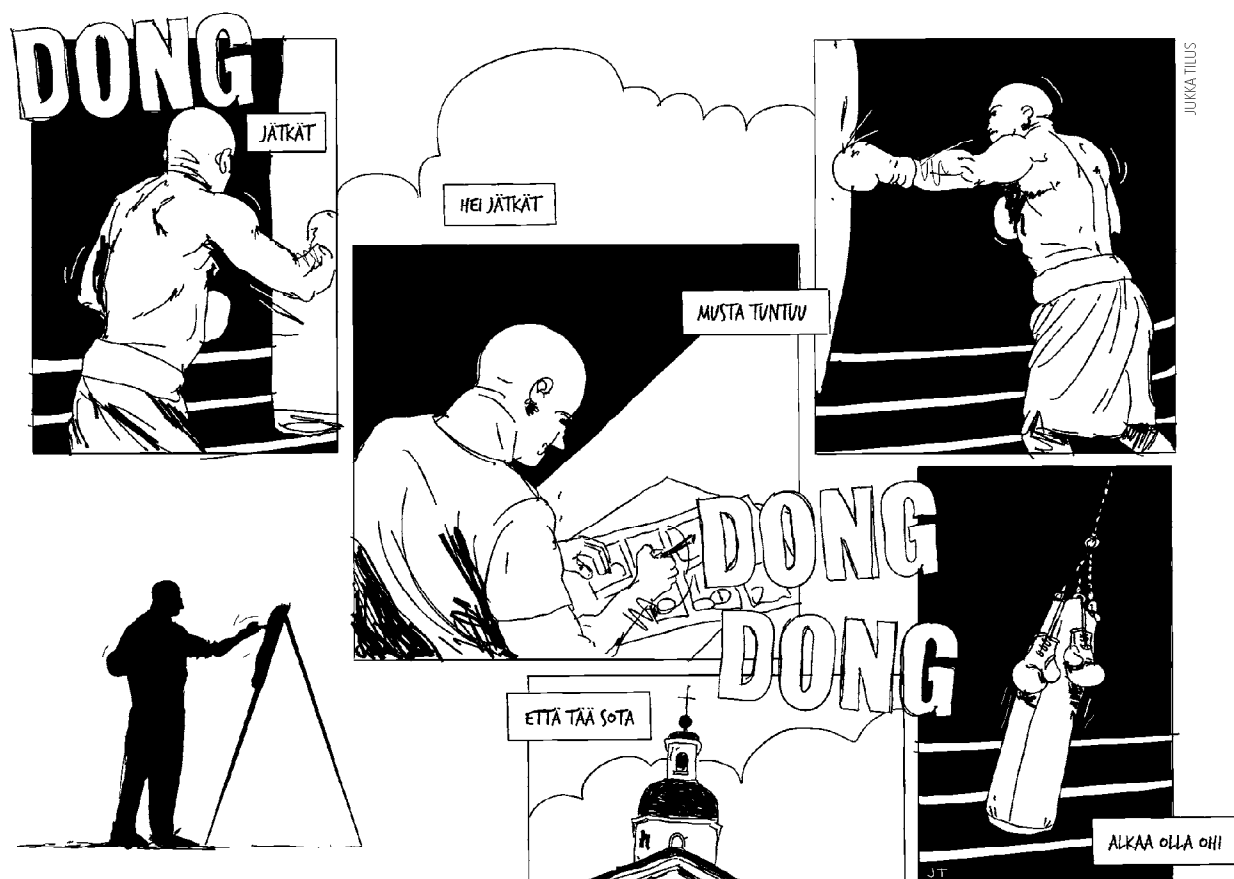
Päiväkirja – Hannu Eskon kesä 2004 (2005) Happy Horse Comics

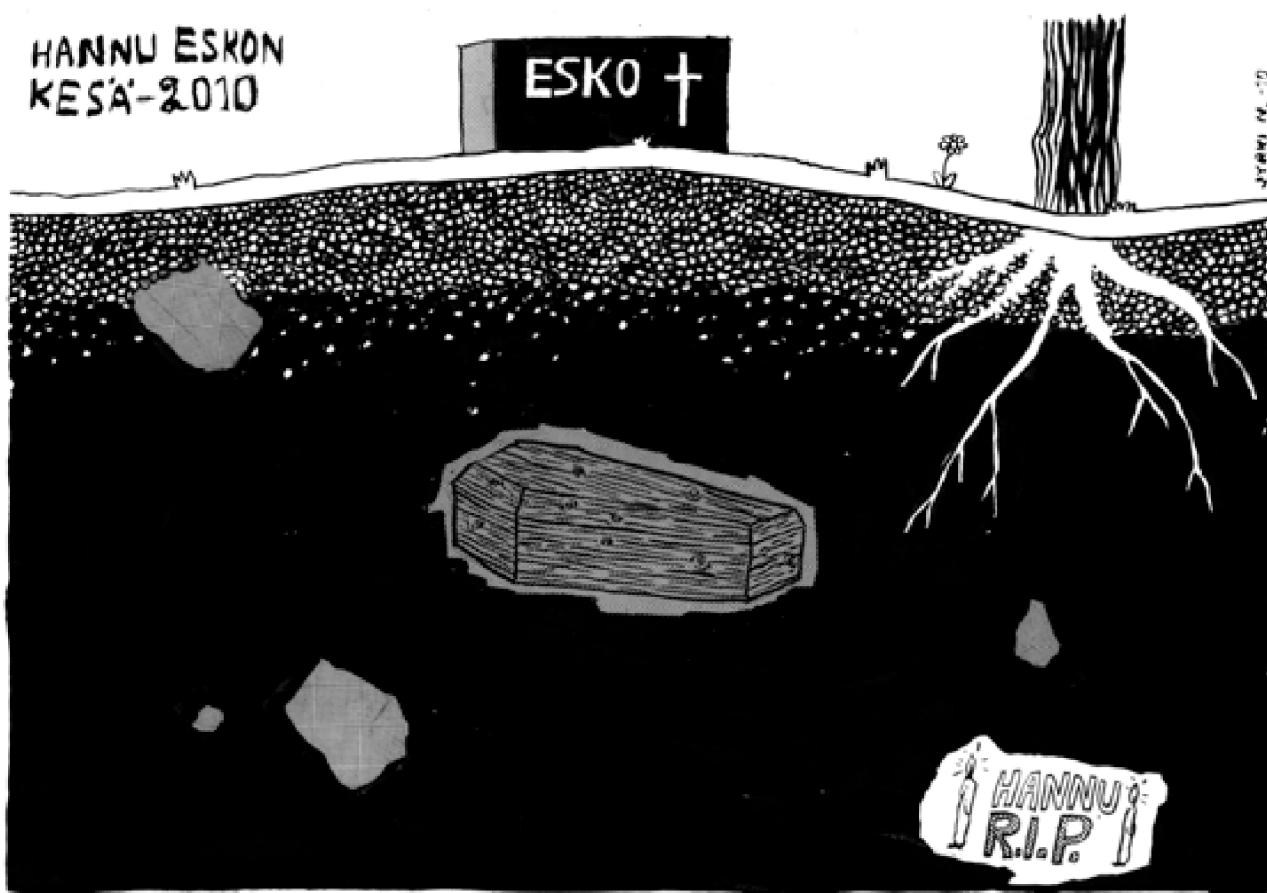
Paluulento (Yhdessä Pilvi Kivijärven kanssa) (2006) Happy Horse Comics

Lisäksi sarjakuvia sanoma- ja aikakauslehdissä sekä eri julkaisijoiden

antologioissa: (mm. Asema Kustannus, Suuri Kurpitsa, Happy Horse Comics,

Etelä-Suomen Sanomat, Ilta-Sanomat...)

JAAKKO SEPPÄNEN

Hans sanoi pahasti

Vuoden 2008 lopulla ilmestyi ensimmäinen Pikku-Fingerpori. Kustantajani Arktinen Banaani pyysi sitä varten muutamia uusia, pidempiä sarjoja uto-piakaupunkini tapahtumista. Olin jo ehtinyt puolessatoista vuodessa jonkun verran tottua viikoittaisstriippien tuottamiseen: jos keksit vitsin, se on melko helppo mahdollistaa yhdestä kolmeen ruutuun ilman kummempaa käsikirjoittamista. Muutaman repliikin hioo nopeasti päässänsä kohtuullisen sujuviksi, etenkin jos pyrkii pelkistettyyn sanailuun. Pikku-Fingerporia varten piti yrittää opetella pidemmän huumoristisen tarinan kerrontaa, vähän Aku Ankka-tyyliin. Siinä ei yhdellä vitsillä pitkälle potkita. Oli naitettava useampia ja tehtävä jonkinlainen juoni lukijalle selväksi. Kokonaisia sivuja piti yrittää sommitella. En ole koskaan saanut opiskeltua näitä asioita, ja nyt näitä sitten turasi deadline kynnyksellä, yrityskuvituksissa opitulla vauhdilla. Välillä saattoi vähän tuntua että tulee hatapaskaa, valilla oli positiivisempi olo. Riippui siitä, kuinka hyvin oli leväännyt ja syönyt.

Pikku-Fingerpori valmistui ajoissa, työntyi jakelukana-viin ja myi hyvin. Sen otti myyntiinsä omaan sarjakuvamyymäläänsä suorapuheisesta kriittisyydestään tunnettu sarjakuva-alan hahmo. Sanotaan häntä nyt vaikka "Hans Nisseniksi". Hänen nettimyymälässään Pikku-Fingerpori esiteltiin rahastusmielessä tehtynä paskana. Epäkonventionaalisia myynti-

gumentteja. Suutuin, ja kirjoitin heti Arktisen Banaanin sedille jotka lepytelivät minua lupaamalla etteivät enää toimita Fingerporeja tälle hyväkskälle myyntiin/haukuttavaksi.

Hienoin muistoni Hannu Eskosta on Kemän sarjakuvapäiviltä 2006, jossa hän oli hotellihuonekumppanini ja toi mukanaan loiset, koko Happy Horsen tallin. Hänen sänkynsä vei Suomen tunnetusti hauskin vitsinkertoja Pekko Rinkinen, joka kuorsasi kovaa ja nauroi unissaan pieruilleen. Jossain sarjakuvatapahtumassa vuonna 2009 – en muista missä, ne näyttävät kaikki samalta – törmäsin taas Rinkiseen, joka totesi että Fingerporissa on joitain hauskoja juttuja mutta pidemmät sarjakuvani ovat "aika paskoja".

Mitäpä me näistä. Eräs pidemmän linjan sarjakuvantekijä-kuvittaja-miekkailija totesi taannoin luennoidesaan, että kriitikot ovat häiriintyneitä porukkaa joita ei kannata kuunnella. Tämä on vähän kuin ajatus sielun vaelluksesta, rauhoittava mutta onko se totta? Kriitikkihän on vain palautetta hienommalla nimellä. Lääkäri ja putkimies kyllä ottavat vastaan palautetta ja haukkuja, onko luovan työn tekijällä joku poikkeuslupa olla kuuntelematta? Kriitikkoja dissannut kuvittaja on varsin taitava, mutta epäilen että pikemminkin tästä asenteestaan huolimatta kuin sen ansiosta.

Aion seuraavassa puhua taideväestä ja viihdeväestä, voimme tapella näiden ilmaisujen korrektiudesta jossain muualla. Monen muun tavoin kaipaisin kun-

nianhimoista, laadukasta viihdesarjakuvaa Suomeen. Toisin kuin helposti ajattelisi, viihteen kehittymisen tiellä ei ole taide-elitien ylenkatse. Kaunolla viinon puhekuplansa tekstaava väkihin lukee häpeämättä *Tex Willereitä* sun muita, heillä ei selvästi ole mitään hyvin tehtyä viihdettä vastaan. Ongelman on viihdeväen ylenkatse omaan työhönsä. Kun päätetään alkaa tehdä viihdettä kansalle, tehdään mahdollisimman nopeasti, mieluiten improvisoimalla ja montaa juttua yhtäaikaa. Tilannetta ei paranna se, että viihdeväki on yhtä alkoholisoitunutta kuin kunnianhimoiset taitelijat. Kuvitellaan, että jos krapulasta hysteerisellä viihteen tekijällä on hauskaa tehdessään, se välittyy kansalle. Ei välttämättä välity.

Haluan ajatella, että kun "Hans" haukkuu Pikku-Fingerporin, hän ei yritä nitistää populääriä huumorisarjakuvaa maastamme, vaan peräänkuuluttaa siltä laatua. Niin pitääkin, sopi se minulle tai ei. Ei pitäisi piirrellä sarjakuvaa viimeisinä tunteina ennen painoon me-noa väitellen toisella kädellä ateismista Kvaakissa. Pitkät Fingerporitkin pitäisi tehdä ajan kanssa, paperiin ja kynän-kärkeen fokuoituneena, ja jos lopputulos tuntuu jonkin verran paskalta, on ehkä jopa runtattava joku sivu. Pyyhkäistävä viihdeväki pöytä puhtaaksi, huojutettava kätään kuten sankari elokuvassa "Aleksis Kiven elämä" ja todettava: "Pitää tehdä uudestaan. Pitää tehdä parempi." ●

PERTTI JARLA ON FINGERPORI-SARJAKUVAN PIIRTÄJÄ/KÄSIKIRJOITTAJA.